

„Edinost“

Zbiranje enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino se plačevati naprej. Na naročbo brez priložne naročilnice se ne vrata na ostra.

V izdajarnjah v Trstu se prodajajo poročilne številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primeranim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasni itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik F. R. u. Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Brez upa — sankcije.

V.

Vso tisto predlogo, vsprejeto od večine deželnega zbora tržaškega in imenovano evfemistiški: »volilna preosnova« — smo v zadnjem članku označili lapidarno z dvema besedama: neiskrenost, zavratnost.

Neiskrena je bila glava, ki je sestavljala ta načrt, kajti že po površnem pregledu tega načrta dobivamo prepričanje, da avktor tega načrta je mislil na vse prej, nego da bi res kaj reformiral v zmislu — na bolje! In evidentno je, da je hotel pod videzem reforme ne le ohraniti, ampak še povečati staro zlo. Italijanska gospodovalna stranka se predstavlja svetu kakor liberalna, stranka z modernimi naziranjmi in modernimi cilji; v resnici pa je oligarhiška in kakor taka temelji v nemodernih, srednjeveških tradicijah. Zato treba publiko tresati liberalnega in modernega peska v oči, da se ohrani in še olepša — videz, resnična nprav stranke pa zahteva ohranitev privilegijev, nezdružljivih z modernim naziranjem sedanjih dob in s principom izjednačevanja ljudi brez ozira na njihovo rojstvo in — imetje!

Avtor tržaške volilne preosnove je moral torej imeti pred očmi dva cilja, ki pa sta si direktno nasprotna in ki naravnost izključujeta eden drugega: moral je nuditi svetu lep videz — kolikor možno nalikan in ugleden —, a v resnici ohraniti nelepo jedro!

Ni moglo torej biti drugače, nego da sta volilni preosnovi, kakor jo je hlastno izdelal baje dr. Venezian, goreče priporočal dr. Venezian in pokorno vsprejela večina deželnega zbora tržaškega, karekteristikon — neiskrenost in zavratnost!

Da — zavratnost! Če kdo z eno roko kolikor le možno hrupno daje, tako hrupno, da mora videti in čuti ves svet, a z drugo zopet roko jemlje, ali tiho, skrivnostno, pritahejo, da le ne bi opazil tega nikdo — potem se nam mora priznati, da je to najgrša zavratnost.

A prav tako je z novo »volilno reformo« tržaško: z eno roko in na eni strani dajejo nekaj, kar naj bi bilo podobno razšir-

jenju volilne pravice, z drugo roko in na drugi strani pa ne le da jemljejo zopet, kar so dali s prvo roko, ampak jemljejo — še več! Efekt volilne reforme s tendenco resničnega razširjenja volilne pravice mora biti jedino ta, da se privilegiji, če že ne odpravijo, pa vsaj kolikor le možno utesnijo! — Zato pa mora oni, ki izdeluje tako volilno reformo v isti čas popolnoma pozabiti, da pripada h kateri stranki, k gotovi politični struji, ampak mora biti edino-le zakonodajalec. Prav nič ga ne sme motiti misel, kdo bo imel koristi od te volilne reforme in brez-pogojno, brez vsacega ozira na desno ali levo, se mora uglobiti v misel, v nalogo svojo: da bo delo njegovo čim popolneje in kolikor le možno brez hib.

Vemo: kar je prišlo iz človeške roke, ne more biti popolno. Zato tudi ni človeških zakonov, ki bi bili res popolni, uzorni, brez hibe. Ali jedno je možno: da se tudi človeški zakoni vsaj spopolnjujejo, da se bližajo popolnosti. Pod pojmom »reformo« umevamo tudi: spopolnjevanje, spreminjevanje v zmislu in smeri — na bolje. Vsaka reforma mora imeti tendencijo: naprej in više!

O »volilni reformi«, kakor jo je vsprejel deželni zbor tržaški, ni možno reči, da bi imela tako tendencijo. V kolikor se s tem načrtom »preosnovlja« prejšnji zastareli in v mnogočem tudi absurdati volilni red, v kolikor se tudi namerjajo spremembe, povsodi je videti, da je moža, ki jo je sestavljal, prevladovala zavest, da pripada k svoji stranki in da mu je bila vedno pred očmi misel: komu naj koristi in komu naj delo, ki je dovršuje!!

Prihodnjič hočemo dokazati, da je vsa namerjana volilna reforma prikrojena z namenom, da se sedaj gospodovalni stranki zagotovi gospodstvo za bodoče! To je torej delo neiskrenosti: ostane naj pri starem, ali ljudje naj mislijo, da so dobili nekaj novega!

Politični pregled.

V Trstu, 15. julija 1902.

Poljska zgodovinska slavnost v Lvovu. Poljski kralj Vladislav Jagelo je

Vstopivši je bil ne malo iznenadjen.

»Dober večer, papá!« ga je pozdravil Artur z nedolžnim obrazom.

»A, ti si tukaj!« je rekel grof izrazom začudenja in graje. »Jaz iščem tega ničvredneža«, je govoril dalje markezi, »a on se skriva pri vas.«

»Meni je tukaj jako dobro, papá!« je uverjeval Artur očeta, kateri je primaknil svoj tabouret popolaoma blizu markeze in jej rekel polglasno:

»Imel bi vzroka, da se resno jezim na vas. Ne samo da ste nas neopažena zapustila, ampak ste tudi mojega sina ugrabila.«

»Varate se, dragi moj!« je odvrnila markeza nalašč jako glasno. »Vaš sin je šel drage volje; celo sam se mi je ponudil. Ni-li tako, Artur?«

»Bil sem presrečen, ker sem vas smel spremljati«, je potrdil Artur, kateri je dobro slišal, kar je njegov oče polglasno rekel markezi.

»Verujem«, je rekel grof sam sebi.

»Tu ste čuli, gospod grof! Jaz pa verujem, da bi mi vi radi storili isto uslugo, kakor tudi vaš gospod sin, ali jaz bi je ne mogla vsprejeti. Vi ste potrebovali počitka. V vaših letih se ne sme toliko riskirati.«

»Ah, moja leta! Čemu omenjate to! Pri vas jih niti ne čutim.«

»Papá bi hotel biti vedno mlad!« se je Artur brezobzirno vmešal v razgovor. Grof

dne 15. julija 1410 v veliki bitki pri Grunwaldu popolnoma premagal vojsko nemškega viteškega reda, t. j. prav tistega reda, katerega je pred kratkim proslavljal nemški cesar Viljelm s tistim proslulim govorom na slavnosti v Marienburgu. Poljaki slavijo spomin na ta zgodovinski dan vsako leto, letos pa je zadobila ta slavnost nenavaden sijaj in sicer v protest proti dotičnemu Viljelmovemu protipoljskemu govoru v Marienburgu. Pričetek slavnosti je bil naznanjen v nedeljo že na vse zgodaj v jutro s strelji iz topičev. Kmalu za tem je bil po mestu obhod z godbo na čelu, katerega obhoda se je udeležila ne številna množica ljudstva, mnogo društev, med njimi »Sokol« — in drugih korporacij. Obhoda se je udeležilo tudi kakih 2000 socijalnih demokratov s posl. Breiterjem na čelu (in so tako dokazali, da se z delavskim vprašanjem daje prav lepo združiti tudi ljubezen do svojega naroda in svoje domovine, vsled česar jih pripravljamo v izgled našim socijalistom). Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami in drugim nakitom. Popoludne so bila na več točkah mesta predavanja o pomenu slavnosti in se je ljudstvu razložila zgodovina bitke pri Grunwaldu. Ves dan vladalo je v mestu nenavadno veselo gibanje in so se povsod zbirale gručice ljudstva. Vojništvo je bilo konsignirano in policija je ukrenila vse mogoče varnostne odredbe, a mir se ni niti najmanje kalil. Tudi po drugih poljskih mestih se je praznovala obletnica zmage Poljakov nad nemškimi vitezi in je bil to najlepši odgovor poljskega naroda na izzivanja v Marienburgu.

Kralj Viktor Emanuel na Ruskem. Včeraj je kralj Viktor Emanuel na jahti »Aleksandra« došel iz Peterhofa v Petrograd, kjer je popoludne obiskal tudi carsko zimsko palačo. Ob 4. uri popoludne povrnil se je zopet v Peterhof. Nemško časopisje piše jako hladno o tem potovanju italijanskega kralja; vidi se, da Nemcem to potovanje ni nič po godu.**Na srbskem cerkvenem kongresu,** ki zboruje sedaj v Karlovcih, so imeli v soboto burnih prizorov radi verifikacije 4 vo-

je storil, kakor da je preslišal te besede. Obrnil se je proti sinu in mu rekel:

»A propos! Tvoj dopust izteče v treh dneh. Jutri moraš na vsak način domov.«

»Ubogi Artur!« ga je pomllovala markeza, misleča o tem nekoliko tudi na-se.

»Kako lepo bi bilo, da bi potovala skupaj«, ja rekel mladi grof markezi. »Majhen izlet v Budimpešto ne bi vam bil neugoden.«

»Res? No, jaz premislim to še danes.«

Grof Orfeo ni bil ni malo zadovoljen s tem, kakor se je zasukala stvar. On je mislil, da konce Arturovega dopusta razdruži njiju dveh, a evo ona mislita še nadalje shajati se. Ta markeza je odločna gospa, a zdelo se je, da jej je njen »bebé« črez noč jako prirasel k sru. Ona ga je gledala s popolnoma drugačnimi očmi, nego vse ostale. Po teh očeh se je videlo jasno, da jej je njen »bebé« jako, jako mil in da bi jej bilo težko, preboleti ločitev v kratkem času.

Medtem, ko je trajal ta razgovor v markezejev loži, je družba v loži grofice Alice mirno poslušala predstavo. Rudnič je sicer pozorno poslušal opero, katera je komteso jako zanimala, ali njegov pogled je počival neprestano na Meliti, katera je sedela pred njim na levi strani, tako, da so morale njegove oči, obrnjene na oder, vedno gledati tudi njen obraz. Osvojilo ga je neko neizrekljivo blaženstvo, neka razkošna dušna omama, v katero se je potapljal, zgubljalje

litev. Samostalni, liberalci in nekaj klerikalcev je zapustilo dvorano.

Popoludne istega dne pa se je zgodilo nekaj, česar si ljudje ne morejo tolmačiti. Imela je biti slavnostna seja, v kateri naj bi bil kraljevi komisar priobčil zboru odgovor kralja (cesarja) na adresu zbora. Ta odgovor se je imel prečitati v madjarskem jeziku! Kar naenkrat pa je kraljevi komisar — obolel in slavnostna seja je bila odložena na sredo. Kako bolezen da je bila to, nam nekoliko pojasnuje dejstvo, da je g. komisar odpotoval v Budimpešto...!

Ali se morda vendar ni prav upal čitati madjarsko na cerkvenem zboru srbskem! Mari je šel po informacije?

Tržaške vesti.

Deželni zbor in mestni svet tržaški.

Deželni zbor tržaški bo imel jutri ob 7. uri zvečer svojo sedmo sejo; po seji dežel. zbora pa bo seja mestnega sveta.

»Živila Italija!« To je naslov — a nota bene: izvorni naslov, ne pa morda prevod — članku, ki ga je priobčil »Trieste« od minole sobote. Članekar v listu, Bog sam si ga vedi katere barve, kliče takoj uvodoma: časi se spreminjajo in mi žnjimi! Ta vsklik velja dogodkom na Cetinju povodom poroke princa Mirka z gospico Konstantinovič. Ker do danes nismo mogli še prav pogoditi, kake barve je ta list in komu služi, tudi ne moremo vedeti, kdo dela tako grozno kisle obraze radi dogodkov na Cetinju. »Kdo bi bil kedaj rekel, niti pred 10 leti, da se bodo Slovani in Italijani ob Adriji bratili?!« »Kdo bi si bil mislil, da bo iz slovanskih ust kdaj zvenelo: »Živila Italija!« In v zahvalo za to da so Italijani na Cetinju pevali »Onamo, onamo« ter vsklikali »Živila Črnagora!«

Potem pa glasilo, ne vemo čegavo, skuša natezati svoj lesnikovo kisli obraz v smeh ter se šaliti, kako so se Slovani in Italijani objemali, kako so jim tekle debele solze radosti in kako so vsklikali v ganotju: »Fratelli! Braća!«

ves svet okoli sebe, le nje ne, katera mu je bila vedno pred očmi, katero je edino gledal in poslušal.

Alice je to dobro zapazila in se smehljala zadovoljno, ker se je njena želja začela tako lepo izpolnjevati. Ker je poznala Rudniča že nekoliko let, se je čudila spremembi, ki se je godila z njim. Prej je bil nasproti vsem gospem enako hladen, rezerviran, skoro negalanten, a sedaj je postal hkratu nasproti tej lepej deklici mehkejši kakor vosek in poln čutstev, ki so mu kipeli v vsakej besedi in pogledu, postal je slep in omamljen.

Nasproti loži, kjer sti sedeli gospe, je imel ložo ta večer neki general, ki je sedel v njej flegmatično s svojo soprogo in malo hčerko, katera je gledala neprestano s kukulom in imela vedno nekaj pripovedovati sedaj očetu, sedaj materi. Okoli polovice zadnjega dejanja je vstopil k njim elegantno v črno oblečen mož kakih petinštirideset let z belim, širokim nageljaom v jopični luknji. Imel je kratko ostrizeno brado, a goste, na koneh povsem neznačno zavihane črne brke, v katerih se je zapazilo tudi nekoliko belih las. Čelo mu je bilo visoko in inteligentno s črtami velike energije. Črni, na pol pristriženi lasje na glavi so mu bili še dobro ohranjeni, in le tu pa tam se je videla v njih sled sivih lasi. Bil je visok, košččen in mišičast, lahke elastične kretnje, vsekakor postava, kakoršnja navadno ugaja gospem radi svoje močnatosti. (Pride še.)

P O D L I S T E K. 47

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episla Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

»Ta Cordonna pleše izvrstno«, je rekel Slavomir, motré pevko s kukulom.

»Okostnica, prava okostnica«, je odgovoril Orfeo z glasom, kakor bi bil razdražen.

»Ali pleše dobro... to je glavna stvar pri plesalki.«

»O yaraš se, mon cher! Ples je balerini le sredstvo, a svrha jej je, da na najrafiniranejši način kaže vse dražestnosti svojega telesa in da nas draži. Tako umevam jaz ballet.«

»Takrat torej ni dosegel pri tebi svoje svrhe?« je vprašal zvito grof Slavomir.

»Ni malo«, je odgovoril grof Orfeo čmernim obrazom, ki se je pa takoj zatem zopet razvedril. Markeza ga je začela iz nasprotna loče fiksirati s svojim lorgnetom, ljubko smijejoča se mu. Grofov obraz se je začel širiti ter smehljati in markezin smeh je smatral pozivom, da naj pride k njej. Ne razmišljujé dolgo, je vstal in pohitel v markezin ložo.

Da tu ni ničesar, če nur bi hoteli pripravljati. Za tržaško javnost je pač blizu vse jedno, kako ta list sodi o dogodkih, kamo-li da bi mogel motiti razpoloženje na Cetinju! Če je res usojeno, da pride kedaj do sporazumljenja med italijanskim in slovenskim svetom, pride do tega, naj že »Trieste« reže kisle obraze, ali pa dela neslane dovtipke!

Ali kar sledi, nas zanima: neslane dovtip, ki ga je zagrešil, nam daje nekoliko oslona, da moremo vendar ugibati, čegav o glasilu je ta list! Ko bi ne vedeli, da ta list izhaja ob izključanju javnega zanimanja (zauj namreč), bati bi se morali, da v Trstu navstane grozno razturjenje, ko je »Trieste« naslikal tako groznega hudiča na steno. On že vidi, kako se bodo nekega dne sprehajali po Corsu roka v roki: svet. Dollenz in svet. Spadoni, svet. dr. Rybář in svet. dr. Venezian!

Potem pa vskljika prisiljenim humorjem: »Tržačani bodo mogli vskljkati: O che bella festa! O che bella festa!«

Torej mu ne ugaja ta slika! Zakaj mu ne ugaja? Vidite, to zasmehovanje že ob misli, da bi moglo kedaj priti do miru, nam usiljuje misel, da je tu kremžil svoj obraz tistizistem, kateremu je deviza: Divide et impera! In ki ve, da bi ga bilo takoj konec, čim bi se narodi spametovali in se ne bi več klali med seboj! Saj veste vsi, kje je domovina tega sistema!

Sicer pa naj se potolazijo nositelji tega sistema: vznemirjali so se brez potrebe! Za sedaj ni še nobenega znamenja, da bi v doglednih časih hodili »a braccetto« gg. Dollenz in Spadoni, Rybář in Venezian!

Ali jedno jim bodi povedano nositeljem tega sistema: oni so zadnji, ki bi se smeli čuditi ali celo zgrazati, ako bi primorski Slovani poskusili slednjič tudi najobupnejše sredstvo za svojo rešitev! Kdor je v nevarnosti, ta se hoče rešiti... in seza po roki vsakogar! Ali nas umejete?! Ali hočete, da govorimo še jasneje!

Če pa potem ne boste imeli več takega slovenskega elementa, kakoršnjega ste bili navajeni imeti, klicali vam bomo: Tako si hotel imeti, George Dandin!

Število slovenskih otrok na slovenski šoli pri sv. Jakobu družbe sv. Cirila in Metodija, in na nemških državnih ljudskih šolah v letu 1901. in 1902.:

V šoli pri sv. Jakobu je bilo dečkov v I. razredu: 73, v II. razredu 68, v III. razredu 64 in v IV. 89, skupaj torej: 294 učencev; deklic v I. razredu 85, v II. razredu 60, v III.a) razredu 54, v III. b) razredu 24, v IV.a) razredu 27, v IV.b) razredu 16, skupaj torej: 266 učenk.

Na nemški deški šoli v ulici Anunziata bilo je dečkov v La) razredu 12, v I.b) razredu 13, v II.a) razredu 4, v II.b) razredu 14, v III.a) razredu 13, v III.b) razredu 9, v IV.a) razredu 11, v IV.b) razredu 8, v V.a) razredu 13, v V.b) razredu 14, v VI. razredu 18, skupaj torej: 129 slov. učencev.

Na nemški šoli v ulici Fontana bilo je slovenskih dečkov v La) razredu 8, v I.b) razredu 22, v I.c) razredu 25, v II.a) razredu 18, v II.b) razredu 20, v II.c) razredu 16, v III.a) razredu 23, v III.b) razredu 12, v IV.a) razredu 9, v IV.b) razredu 17 in v V. razredu 31, skupaj torej: 201 učencev.

Na e. kr. nemški dekliški ljudski šoli v ulici S. Giorgio bilo je deklic v I.a) razredu 9, v I.b) razredu 9, v II.a) razredu 10, v II.b) razredu 9, v III.a) razredu 9, v III.b) razredu 13, v IV.a) razredu 8, v IV.b) razredu 11, v V.a) razredu 14, v V.b) razredu 7, skupaj torej: 99 učenk.

Na e. kr. nemški dekliški ljudski šoli v ulici Fontana bilo je slovenskih deklic v La) razredu 20, v I.b) razredu 18, v II.a) razredu 22, v II.b) razredu 17, v III.a) razredu 16, v III.b) razredu 16, v IV.a) razredu 14, v IV.b) razredu 14 in v V. razredu 8, skupaj torej: 145 učenk.

Na e. kr. nemški dekliški meščanski šoli v ulici S. Giorgio bilo je v La) razredu 6, v I.b) razredu 9, v I.c) razredu 11, v II.a) razredu 2, v II.b) razredu 11, v III.a) razredu 6, in v III.b) razredu 8, skupaj torej: 53 učenk.

Slovenskih učencev na nemških ljudskih šolah je bilo torej 129+201=330; učenk: 99+145+53=297 — skupaj torej: 330+297=627.

Na šoli pri sv. Jakobu je bil. 294 učencev in 266 učenk, skupaj torej: 560 otrok. Prištetimo torej te otroke onim na nemških šolah, pa imamo samo na teh šolah 1187 slovenskih otrok. In kje so pa še slovenski otroci na laških šolah?! Tudi na laških šolah hočemo sešteti slovenske otroke, da bode svet videl, kako pravična je naša vlada!

Nemcev in Posili-Nemcev je bilo 560. In za te Nemce vzdrževala je naša slavna vlada v minolem školskem letu 48 oddelkov! Za tisoče in tisoče slovenskih otrok pa niti ne ve, kaj naj bi odgovorila, če jo je zastopnik slovenskih roditeljev vprašal, kako je s slovenskim šolskim vprašanjem?!

Naši ubogi slovenski otroci zaključili so šolsko leto s pesmijo:

Bog obvari, Bog ohrani,
Nam cesarja, Avstrijo,
Modro naj nam gospodarji, itd.

In kako je opetovano že velel ta naš vladar: Naredite mi mir med mojimi narodi! In na vhodu na cesarski dvorec je čitati zlati rek: Justitia regnorum fundamentum! A kako ustrezajo — vsaj z ozirom na nas Slovence v Trstu — avstrijski državni plemenitim intencijam vladarja?! In kako odgovarjajo reku, da pravica je podlaga državam?!

S pota. — (Dalje.) — Ob 1. uri in 20 minut smo zapustili Zidani most. V vozu sem našel Hrvata Buriča Mika iz Otočca. Isti se je vračal s Vorarlberškega, kjer je delal, a je moral zapustiti ta kraj, ker je vedno snežilo, tako, da ni bilo mogoče nič zaslužiti.

Žujim se je vračalo še 30 drugih Hrvatov, ki so pa morali po izgonu, ker niso imeli denarnih sredstev za povrnitev v domovino. Ta moj sopotnik mi je pravil, da potuje v Slavonijo, kjer upa dobiti delo. Pokazal mi svojo »Delavsko knjižico« (nemško-laško), v kateri so mu v Vorarlbergu napisali njega ime, priimek in rojstni kraj v pravilni hrvaščini z — akcenti! (Tržaški magistrat naj si to zapiše za uho! Pisec.)

Da si sem vedno želel ogledati si lepi Zagreb, se mi ta želja za sedaj ni izpolnila, ker se vlak ni vstavil, nego malo minut. V Sisku pa me je pričakovalo novo iznadenje. Dospelši tjakaj ob 3. uri 28 minut popoldne, sem izvedel, da moram čakati tam do 11. ure zvečer!

To so vam zveze, kaj ne! Ogledal sem si ves Sisek in reči moram, da je prav lično mestece, le žal, da se tu dosti preveč nemškutarji!

Snažno oblečenega človeka boš slišal izgovoriti 20 besed nemški in vmes morda po eno hrvaško! — Seve da je tudi častnih izjem, ali moj utis ni bil prijeten v tem obziru.

Bil sem v dveh kavarnah, v več gostilnah in v mestnem kopalšču; povsodi sem čul, kako se Hrvati pačijo s tujinščino na prvem mestu in ljim je hrvaščina le za — primeček!

Trgovine z manufakturnim blagom so vse brez izjeme v nemško-židovskih rokah! Užigalice sv. Cirila in Metodija sem vdobil le v — kolodvorski restavraciji, kjer se, kakor po vsej tej progji, rabi skoraj sam »Nemtudem«! Mejpotoma se je sprevodnik, ki je nadzoroval vlak, sprl z nekim potnikom in je tako grozno upil ter loputal v vrati našega voza, da smo vsi protestirali! Ime mu je nemško: Rihter, a je Madjar! Zato bi bi bilo zastoj tožiti ga, ker bi ga železnično vodstvo gotovo še pohvalilo, da se je tako divjasko vedel. Sramota za vodstvo, da drži take uslužbenec!

Da se povrnem k Sisku. Tu se govori neki jezik, ki ni čisto hrvaški in more Slovenec mnogo laglje razumeti to narečje — kajkavsko — nego pa ono v obeh Dubicah (Bosanska in Hrvatska), kjer so štokaveci in rabijo veliko preveč turizmov.

Vročina, ki me je spremljala od Zidanega mostu naprej do Siska, ni odjenjala niti v pozni noči, ko smo se odpeljali v Hrvatsko Dubico. — Hrvatska Dubica je — ako se ne motim — trg. Velika je in lepa, ali ima na hišah znake ostarelosti. Hiše so po ogromni večini lesene, obmetane z navadnim blatom in pobeljene.

Od tu smo se vozili v družbi z gospodom dubičkim davkarjem (hvala mu za prijazen sprejem na »kola«) v Bosansko Dubico.

V restavraciji gosp. Košćea-Ostoje, štev. 427, sem lepo prenočil, toda le par ur — tako, da sem bil bolj zaspan, ko sem vatal, nego predno sem šel spat. Ob jutranjem

hladu sem imel srečo! Videl sem skozi okno »svoje« sobe lepo mlado Turkinjo — kar se le redko pesreča, ker imajo te ženske zakrit obraz, izvzemši oči in čelo.

Potem sem jo udaril v uro oddaljene Božiče, kjer sem našel svoje drage in kjer sem ostal par dni.

Ta lepi kraj zelo napreduje pod avstrijsko upravo, le žal, da se premalo gleda na ceste in na — vodnjake.

(Pride še.)

Oje! »Piccolo« se je odel v črtno — vkljub temu, da ni bilo v Benetkah o priliki porušenja stolpa sv. Marka nobene človeške žrtve! Ugibali smo, kaj naj bi pomenila ta velika žalost tržaških Židov in prišli smo do zaključka, da se je se sv. Markovim stolpom podrl največi laški, rimski, spomenik — kar si tržaški Židje tolmačijo morda kakor začetek razpadanje latinske kulture! Drugih tehtnejših vzrokov ne najdemo za tako veliko žalovanje! Kraški hrasti pač ne morejo držati, latinskih spomenikov za vedno! Odpovedali so torej tisočletno pokorščino — in sedaj je jok!! Morda ima »Piccolo« prav: morda je v zrušenja stolpa sv. Marka simbolizirana — bodočnost!

Veliki koncert v Rojanu, katerega sti priredili v nedeljo združeni pevski društvi »Adrija« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana, vspjel je v vsakem obziru prav dobro. Udeležba je bila tako velika, da mnogo udeležencev ni moglo najti več prostora in so morali stati, dasiravno je bilo v obširnem vrtu gostilne »Pri zlati kroni« jako dobro preskrbljeno z mizami in sedeži. Poleg domačinov bilo je tudi mnogo rodoljubov in mesta in vse okolice. Vse pevske točke sta združena zbora obeh društev jako dobro izvajala pod vodstvom pevovodje, g. Ferda Pertota, zbori so se izvajali precizno in brez najmanjšega pogreška. Peval je tudi pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija. Vojaski orkester pa je, kakor navadno, tudi v nedeljo popolnoma odgovarjal svoji nalogi in kaj dobro zabaval mnogobrojno občinstvo.

Na večer so prižigali lampijone, ki so čarobno osvetljevali veselilni prostor, kmalu za tem pa se je mladina spustila na željno pričakovani ples ter rajala pozno v noč.

Ta zabava v Rojanu bila je v resnici jako srečno prirejena in se je z nje vsakdo vračal popolnoma zadovoljen in s prijetno zavestjo, da še imamo vrlih mož na postojanki rojanski.

Zadeva kavarnarskih uslužbencev. Sinoči so imeli kavarnarski uslužbenec shod, na katerem so izvolili šest pooblaščenec, kateri se imajo dogovoriti z gospodarji o ureditvi razmer kavarnarskih uslužbencev.

Ne pozabimo narodnih društev! Pišejo nam: O priliki, ko je ta in oni postal Tržačan, bi bilo dobro, da bi se spomnil naših narodnih društev, v prvi vrsti družbe sv. Cirila in Metodija, in pa »Narodnega doma«. Pomislite, kako malo, ali celo nič strosili za pridobitje domovinske pravice v Trstu! In pomislite, da se je prej trošilo cele stotine za dosego iste pravice!

Ob taki za vsakogar svečani priliki naj bi ne bilo nobenega, ki ne bi kaj podaril v narodne svrhe.

Za Ciril-Methodijski dar so doposlali gg.: po 10 kron: Ivanišević Filip, Klemene Jakob, Jesenko Ivan, Trst; po 7 kron 20 stot.: peveci društva »Hajdrih« pri nedeljski veselici na Proseku; po 5 kron: dr. Matej Pretner, Suban Ivan, G. Stepančič, Šorli Anton, Trst; po 4 krone: Novak Josip, župnik Povir, Ples L. Devin; po 3 krone: Laj Josip Trst, Gregorič Fran Katinara, Presel Marija Bazovica, Goljevšček Alojzij Trst; po 2 kroni: Žitko Anton, Dolinar A. Petrovič V., Zink Andrej, gospa dr. Slavika, ing. Šega, Furlan Vekoslav, Trst, Rebek Josip Pazin, Košek Ivan Trst; po 1 krono: Cvetnić Andrej, Batič J., Vičič J., Istinič G., Toroš A., Prunk J., Zvittar J., Umek Ivan, Renšel J., Vrabeč Anton, Zelen T., Klinar V., dr. Dolenc. Trst, Fabiani Kristina, Pakiž Marija Lokva pri Divači.

Skupaj 110 K 20 stot.
Prej izkazanih 276 „ 83 „

Vse skupaj 387 K 03 stot.

Srčna hvala!

Blagajništvo.

NB. Gospod Kolman je daroval, ker je postal Tržačan, 2 K in ne 1 K., kakor je bilo objavljeno. Ako bi bil kateri gg. darovatelj izpuščen, naj blagovoli naznani.

Samomor. V ljudskem kopalšču v ulici Manzoni ustrelil se je večeraj zjutraj 64-letni posestnik Ivan Weiss iz ulice Rossetti št. 60.

Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je umrl ob 2. in pol uri popoldne. Vzrok samomoru je bila baje neka — nezdravljiva bolezen.

Požar gozda. Nekateri prebivalci v sv. Križu zapazili so predvčerajšnjim, da je gorel del gozda na meji med tržaško občino in sežanskim okrajem. Tamošnji vaščani so v kratkem pogasili ogenj.

Dražbe promičnin. V sredo, dne 16. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica Kandler 1, hišna oprava; trg S. Lucia 1, oprema v krčmi; Vrdela 392, konj in voz; ulica dei Bacchi 5, hišna oprava; ulica dei Bacchi 11, hišna oprava; ulica dell'Istituto 1, hišna oprava; ulica Boscetto 8, kišna oprava; ulica della Pietà 11, voz in konjska oprava; ulica Massimiliano 11, hišna oprava; ulica del Pesce 1, fonograf.

Vremenski vestnik. Večera: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.3° ob 2. uri popoldne 25° C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 766.1 — Danes plima ob 8.— predp. in ob 6.06 pop.; oseka ob 1.13 popoldne in ob 0.21 popoldne.

Društvene vesti.

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu napravi dne 3. avgusta izlet v Tomaj, kjer priredi skupno s pevskim društvom »Tomaj« veselico s plesom.

Ohod iz Trsta bo ob 11. uri zjutraj od kavarne Commercio. Kdor želi pridružiti se izletnikom, naj se prijavi do dne 24. julija v pevskem zboru »Bratovščine sv. C. M.« (ul. Giuliani št. 28). Dnevi za prijavljenje so: v torek, četrtek in soboto od 7. do 10. ure zvečer. Sleherni dan pa pri g. Ivanu Zabriču, ulica Molin a vento št. 3.

Vožnja stane za tja in nazaj 3 K, z vstopnino na veselico vred.

Program prijavimo prihodnjič.

ODBOR

pevskega zbora »Bratovščine sv. C. in M.«.

Naznanilo. Podpisani javlja, da si pridruže razprodajo narodnih razglednic na svojem nedeljskem koncertu.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Pekovsko strokovno društvo v Trstu vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek dne 17. t. m. ob 10. uri zjutraj v salonu »Delavskega doma« ulica Boscetto št. 3, I. n. s sledečim dnevnem redom:

1. Prečitnanje poročila zadnjega O. Z. 2. Poročilo o delovanju društva. 3. Sprememba društvenih pravil: Pog. II. čl. 4 a), Pog. III. čl. 7. 4. O konsumnem društvu. 5. Nadomestne volitve. 6. Eventualnosti. Z ozirom na važnost dnevnega reda se prosti mnogoštevilne udeležbe.

ODBOR.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Družba sv. Cirila in Metodija.** Iz govora predsednika, prof. Vekoslava Spiničiča, posnemljemo: (Dalje.)

O tem pričajo skupščine društva »Dante Alighieri«. Poslednja je bila v Veroni dne 26. septembra minolega leta. Na tej skupščini se je sešlo uglednih ljudi iz vseh slojev. Bila je zastopana tudi italijanska socialistična stranka. Jaz povdarjam to, ker je stem ta stranka pokazala, da se tudi ona zavzema za italijansko sodelovalno, dočim je med našim narodom po raznih mestih ljudi, ki se imenujejo socialiste, ki pa kakor taki mislijo, da morajo zatajiti svojo vero in svojo domovino! Na skupščini je bila zastopana tudi — italijanska gospodovalna stranka našega Primorja — po poslanec Hortius — in vendar je še naših ljudi, ki se podajajo v službo te stranke in ki govore, da delajo za dobrobit našega naroda! Bila je zastopana tudi italijanska kraljeva vlada po državnem podtajniku Talamo. Isti je pozdravil skupščino v imenu ministra-predsednika in ostalih ministrov ter vse kraljeve vlade. On se je veselil društvenih zmag, ker žujimi rase zaupanje v usodo Italije. A v čem da obstoji ta usoda, to je povedal društveni predsednik Villari, ki je govoril o položaju Italijanov izven Italije, sosebno pa o Italijanih, ki bivajo v »italijanskih« pokrajinah Jadranskega morja, torej v naših pokrajinah, katere oni nazivljajo za italijanske, o Dalmaciji in Istri, pod katero

Italijani navadno umevajo vse Primorje, v katerem društvo deluje — za usodo Italije!

Da rečeno društvo v resnici meri na naše pokrajine in na naš narod, to je potrdil neki advokat v Rimu dne 27. aprila t. l. Mož je imel tega dne v dvorani društva »Dante Alighieri« konferenco v jedini ta namen, da obrazloži namen tega društva, a ta je, kakor je rekel izrecno: braniti severne in vzhodne meje italijanskega naroda pred navali barbarskih Hrvatov. Ti barbari — Hrvati — da so že udrli v Dalmacijo in Istro, pak udrejo še tudi v severno Italijo!

(Pride še.)

× Iz Podgrada nam pišejo: Lisice napravljajo mnogo škode ter so odnesle že nešteto kuretine v vaseh Pregarije, Zajelšje, Javorije, Podbeže in Sobonje (v krajni občini Podgrad). Poleg drugih nezdod, ki so jih te vasi letos doživele, jim je bilo treba še tega. In slavni »lovski klub« (?) v Podgradu, ne bi li izvolil poskušati vsaj pomeriti svoje puške proti navedenim zverinam? — Oh, kaj še, on mora imeti tudi svoje poletne počitnice.....

Vesti iz Štajerske.

— To so tudi — veterani! V Konjicah so slavili predminolo nedeljo veterani svoje slavje, ki pa v resnici ni bilo veteransko, ampak ultranemško slavje. Veterani v Konjicah so se pokazali skrajno brez taktne. Neki Derganc je proslavljal nemški jezik in neki Kováč (kakor vidite, sta oba ta dva moža pangermana), pa je rekel: društvu veteranov je namen gojiti nemški službeni jezik!! Torej sedaj vemo: društvom veteranov na Spodnjem Štajerskem je namen: pomemčevanje.

Slovenci na Spodnjem Štajerskem pa — ako nimajo vode v žilah, ampak kaj poštene krvi — naj temu primerano uredijo svoje postopanje nasproti takim, — neveteranskim društvom.

— Vnebovpljoča krivica se godi štajerskim Slovenem na polju šolstva. Nemci, dve tretjini prebivalstva, imajo na Štajerskem že 19 deških meščanskih šol in dekljskih bo skoni tudi toliko. Slovenci, ena tretjina prebivalstva, pa nimajo — nobene, ne deške, ne dekljske. Davke, deželne in državne, pa morajo ti Sloveni plačevati istotako pošteno kakor Nemci! In še se kaj zsmudi v tem pogledu, jim točno prihaja eksekutor v hišo. A koliko lepih besed se ravno pod sedanjo vlado govori o jednaki pravici za vse, o pomirjenju in sporazumljenju med narodi!

Razne vesti.

Zvonik sv. Marka v Benetkah. Kakor smo na kratko sporočili že med včerajšnjimi brzojavnimi vestmi, se je zgodovinski zvonik sv. Marka v Benetkah včeraj zjutraj popolnoma zrušil. Ta vest se je včeraj že zgodaj razširila po našem mestu, a kakor vsem drugim, doždevala se je tudi nam neverjetna, dokler nismo dobili brzojavne vesti, ki nam je to vest deciderano potrdila.

Zvonik sv. Marka pa bi bil stal lahko še stoletja in stoletja, da niso »prebrisani« laški inženjerji na njem hoteli nekaj popravljati in so v ta namen dali napraviti na zvoniku neko navpično odprtino. Ta odprtina pa se je potem sama tako razširila, da se je moral zvonik zrušiti. Izvedenost dotičnih inženjerjev spoznati je tudi iz tega, da še nekoliko časa poprej zatrjevali, da za zvonik ni nikake nevarnosti! Le nekaj minut pred zrušenjem pa so v zvonik poslali dva delavca, ki sta imela pregledati, da li bi se dalo zvonik povezati. Ko sta bila delavec (precej visoko v zvoniku, sta zapazila, da zid poka ter da se ruši omot, vsled česar sta v največji naglici zbežala iz zvonika, kamor so ju bili poslali inženjerji skoraj v gotovo smrt. Človeških žrtv o tej nesreči ni bilo — tako vsaj zatrjujejo vesti; nikakor pa še ni mogoče izključiti, da bi pod ruševinami ne ležala kaka oseba. Kakor zatrjujejo laški listi, so Benečani in drugi Italijani silno poparjeni radi te nesreče; današnji »Piccolos« pa zatrjuje, da so tudi Tržačani vsi zbegani, česar pa nismo mi nikakor mogli zapaziti. »Piccolos« berolinski dopisnik pa se silno jezi, ker niso Nemci v Berolinu prav nič vznemirjeni, prav kakor — dostavlja dopisnik duhovito — da bi se bil podrl zvonik v Škedenju. No, pustimo Beroline, kar se tiče tržaških občanov pa bi stavili, da so bolj zadovoljni, da se je podrl

beneški, nego, da bi se bil podrl škedenjski zvonik, ker bi v slednjem slučaju morala tržaška občina zidati nov zvonik, za zopetno zgradbo beneškega zvonika bodo pa že drugi skrbeli.

Grozna nesreča se je dogodila predsi-nočnim v bližini Rakitja na Hrvaškem, katere žrtva je bil kanonik in poslanec Josip Miljan. Isti se je vozil v družbi enega gos-poda in dveh gospej od sv. Nedelje proti Zagrebu. Na prehodu pri velikem ovinku je lokomotiva zajela levega konja, ki se je takoj zgrudil, vsled tega je zajela tudi voz in so potniki vsled silnega udara odleteli na vse strani. Kanonik Miljan je tako nesrečno pal na glavo, da je par ur na to umrl v Samo-boru, kamor so ga bili prenesli. Nekateri pa menijo, da ga je morda zadela kap. Ta do-godek je izzval v Zagrebu velikasko senza-cijo. Uvedena je stroga preiskava.

Modra komisija. Nedavno je mestno re-darstvo v Oseku prijaviło mestnemu grad-benemu uradu, da se v novem delu mesta zida hiša brez dovoljenja. Na to prijavo se je sestavila gradbena komisija, ki se je po-dala na lice mesta, da vidi, kje se brez nje dovoljenja zida hiša. Ko je komisija prišla na določeni prostor, našla je tamkaj nekega učenca ljudske šole, ki je z največjo resnostjo zidal malo dva metra široko in dva metra visoko hišico. Hišica je bila že pokrita in je deček ravno ometaval znotranje stene. Ko je komisija videla, da je vse to le otroška igrača, so se člani iste prav od sreca nasme-jali sami sebi in malemu arhitektu. Komisija pa je vsejedno, na veliko žalost mladega mojstra, odredila, da se ima hišica podreti. Lahko si je misliti bol in obup tega dečka, ki je moral z lastnimi rokami podreti to, kar je sezidal z velikim trudom in veliko potrpe-žljivostjo. Komisija bi si bila pač lahko po-iskala koristnejšega posla, nego je bil ta, da je dečku brez potrebe kvarila veselje.

Književnost in umetnost.

»Glasbena Matica« v Ljubljani praznuje letos 30 letnico svojega obstanka in 20-let-nico blagoslovljenega in slovenski umetnosti posvečenega delovanja v glasbeni šoli. Mi-nelo soboto je imelo to društvo svoj občni zbor.

Predsednik se je zahvalil vladi na tem, da je odpisala polovico potresnega posojila, katerega je društvo imelo 36.000 K; za po-lovico pa je dovolila vlada 30-letne obroke. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je v šoli poučevalo pet učiteljskih moči.

Po domovini oziroma rojstvu je bilo učencev iz Ljubljane 134 in iz Kranjske (brez Ljubljane) 174, skupaj 308 učencev.

Učni vspehi na šolskih izpitih kakor na obeh javnih produkcijah glasbene šole so ostali na tako častni višini, kakor še nikdar poprej, odkar obstoji glasbena šola.

Članov šteje »Glasbena Matica« pri-bližno 900 in sicer 10 častnih, 72 ustanov-nih in okrog 800 rednih.

Navzlic vsem podporam pa »Glasbena Matica« denarno le živetari; treba je po-žrtvovalnosti vseh Slovencev, da se društvo ohrani in napreduje. Ako propade »Glasb. Matices«, bomo kmalu Slovenci v glasbenem obziru tam, kjer smo bili pred 50 leti. S propadom njenim bi bila slovenskemu na-rodu v kulturnem oziru prizadeta pregloboka rana.

»Glasbena Matica« je imela v minolem letu 23.656 K 61 st. dohodkov, nedostatika pa 5755 kron 62 stot. Dolgov je lani imela 87.250 K 15 st. Tekom minolega poslovnega leta se je dolg zmanjšal za odpisano potresno posojilo tako, da ima sedaj dolga 69.206 K 29 st. Proračun za prihodnje leto zaključuje s primanjkljajem 8650 K.

Izlet na Učko.

Ob divnem solnčnem zatonu zbrala se je na svetoandrejskem kolodvoru na Cirilo-Metodijev dan vesela družba — celih 13 nas je bilo, mladenke v večini — da poletimo na Velo Učko (1396 m. nad morskó gladino). Lahen večeren vetrič je zapodil zadnje sum-ljive oblačke z vedrega neba in vzbujal nam željno upanje na ugodno vreme in lep raz-gled. Po prijetni vožnji čez kršni istrski Kras v najsvežejem zraku dospeli smo s pre-cejšajo zamudo v Lepoglavo (spaćeno Lupo-glava), kjer so nas prirčno vsprejeli istrski rodoljubje, pr. hitevsí iz Pazina in Pulja. Po kratkem a izvrstaem okrepčanju pod gosto-ljubno smokvo gospoda Ribarića udarili smo kj skupno — ponujane vozove se je odklonilo

s pravo nevoljo — ob čvrstih zvokih naših koračnic kar po bližnici v temno noč tja, kjer se je — liki speči lev — v daljnini vzdigal temni obris Male in Vele Učke. Ne-opisni milini noči nedostajalo je še čara me-sečine, — izletniška podvzetnost in razpolo-ženje sta bila najizborneja — a vodnika svedčka medlo je brlela in le mile zvezdice nad nami so svetile! Čudo li, da se je steza kmalu zgubila in je trebalo mahitati kar čez drn in strn, plazeče in skakaje na levo v dolino v smeri, kjer smo morali slednjič naleteti na na vozno cesto. To pa ni bila malenkost, na-pora dovolj je bilo tudi za najgibneje, a sreča nam je bila mila, da smo vsi razmeroma zdravi odnesli kožo in kosti; ne tako neka-teri obleke in obuvala. Pa nevsahljiva »židana volja« premagala je s časom vse in toli po-trebna, gladka pot tekla nam je potem brzo iz-pod nog, izlasti, ko smo se zajeli v prijetne pomenke v manjih skupinah. A ta pot po-stajala je jako dolga, in vedno strmeja, in vedno bolj se je zavijala okolo Učke. Ž nje levega boka vspela se je na desno pobočje in od todi vedno navzgor zopet na levo v najbujnejšo goščavo, za katero sta zginola oba vrha. V dolgi četi začeli so oai in ona za-ostajati, omagovati, posedati, polegati, a le za hip našla se je vselej kaka vspehujajoča duša, ki je omahljivca spravila naprej. Brzim korakom korakali smo že četrto uro, mučila je tudi soparica, napora je bilo vsekako do-volj, a prenašalo ga je vse s pohvalno vtrajnostjo. Na Poklonu, najvišji točki vozne ceste, prehodu, ki veže takozvano Li-burnijo, onstran, z ostalo Istro, tostran uskega pogorja, privoščili smo si v planinski koči le hipec počitka ter okrepila — pa hajd naprej v goro! Saj turisti z Reke, Opatije in oni gospodje, ki so šli iz Trsta že s popoldnan-skim vlakom, so bili že vsi odšli, a na nebu začelo je že svitati, žal, da le najjugozapadu; ves vstok je zagrinjalo temno oblačje, pod njim zažareval je redno v globini reški sve-tilnik.

Z nova oživljeni stopali smo zopet po-gumno in veselo naprej, da čim prej zagle-damo čar božanstvenega razgleda. Tudi te steze skoro dve uri ni hotelo biti konca; za vsakim vrhom prikazal se je vedno še drugi višji vršek, a megle so se bolj zgoščale v košatem bukovju okolo nas, in ko smo slednjič dospeli na zadnje golo brdo, obdajala nas je neprodurna gosta megla. Grdo razočar-anje po takem trudu, baje nič nenavadnega na Učki! Potolazili smo se, da pričakamo morda še lep razgled; sedli in legli smo, a okolo dra. Zuocona zbral se je zbor krepkih moških grl, ki je peval in peval neumorno, kakor zna pevati naš slovenski narod. S so-sednimi ognji Hrvatov in Čehov iz Opatije in Reke nudili smo gospodom fotografom skupno preko 50 glav.

Srečni dovtipi kratili so nam čas in spanec, a ko se nas je slednjič usmililo zlato solnce že visoko na nebu z ogrevajočimi žarki, zazrli smo zanimivo senčno prikazen, neuški takozvani Brockengespent. — Na daljni neprodorni megleni steni pojavile so se naše sence, točen obris posamičnih oseb in njihovega kretanja, obdani od mavričnih ko-lobarjev. To nas je raztreslo, da smo še kaj počakali, a brez vspeha; razven bližnjih strmin ostalo je vse zakrito; le v daljnini pod nami zablestelo je včasih nekaj srebrnih valčkov, da smo si vsaj vedeli predstavljati, kje leži Kvarner. Našla se je kmalu pretežna večina za povrnitev in odhod. Veseli pogo-vori mešovite družbe in nabiranje cvetic so nam pričali o izvrstnem razpoloženju telesa in duha vseh onih, za katere smo bili v upravičenih skrbih. Skoro prhitro je bilo konec lepih gozdov in pestrnih travnikov in prikazala se je zopet z veseljem pozdravljena planinska kočna na Poklonu za tretji zajutrek. Odtodi smo nadaljevali sinočno pot nizbrdo po lepi gošči in divnem razgledu (vreme se je mejtem zvedrilo), a toplota je občutljivo naraščala. Pod slikovitim Veprincom dajali smo duška svojim toplim željam, da tudi tej zadnji zaslepljeni občini skoro zasije lepša bodočnost. Po stezi krenoli smo v Opatijo; neverjetno dolgo je tu obhudovali z višine nje divno lego ob sinjem morju, to živo zel-enje nje gozdov, logov in vrto, potreseno z bogastvom krasnih palač. Tu v domačem raju čutili smo se pa tujce. Po kosilu smo se razkropili na Reko, Volosko, Kastavščino. Na vlak u smo se zopet sešli in vedeli si pripo-vedovati marsikaj o madjarski oholosti na Reki, o neumljivi pohlevnosti našega ljudstva, ki trpi na Matuljah, kolodvoru za Opatijo, le čistonemške napise, dalje, kako se Krsti-

čeva stvar povsod maje in ga zapuščajo tudi najbolj prijatelji. Dva tovariša, ki sta izvr-šila prav do kraja ves program izleta, sta nam sporočila celo pozdrave s Trsata. V Di-vači zapustili so nas bratje Istrani, hvaležno in prirčno pozdravljeni. Skrčena naša četa se je vrnila zadovoljna domov.

Da si ni naš izlet docela vspel na svo-jem cilju, vendar ni gotovo nihče obžaloval, da se ga je udeležil, pač pa ga marsikdo še rad ponovi! Le želimo, da nikakor z manje povoljnim vspehom. Priporoča se oditi iz Trsta že popoldne s herpeljskim vlakom, da se par ur po noči odpočije v planinski koči. Daljave so približno te le: Lepoglava do planinske kočne na Poklonu 3 in pol do 4 ure, od tod do vrha 1 in pol do 2 uri ne-kaj manje nazaj, ter od Poklona čez Veprinac na Opatijo 2 in pol uri.

Brzojavna poročila.

Deželni zbor.

KOPER. 15. (B) Deželni glavar je omenil porušenje historičnega zvonika v Be-netkah; deželni zbor ga je na to pooblastil, da v imenu istega izreče beneškemu županu sočutje na dogodivši se nesreči.

Kralj Viktor Emanuel na Ruskem.

KRASNOJE SELO 15. (B) Car Ni-kolaj in kralj Viktor Emanuel sta v sprem-stvu carice Aleksandre Feodorovne in ca-ricie udove Marije Feodorovne ob 6. zvečer dospela semkaj.

Štrajk v Chicago.

CHICAGO 14. (B) Konferenca med železniškimi delavci in podjetniki so ostale brezvspešne in se nahaja še v štrajku 20.000 mož. Škoda na plačilih, ki navstaja razkla-dalcem tovorov in voznikom na železnicah (Dalje na četrti strani.)

Danes, ob 8¹/₂ uri zvečer

bo koncertirala

VOJAŠKA GODBA

v ljudskem vrtu.

Med drugim se bo izvajala velika fantazija iz opere »Mrak bogov« in Ziehrerjeva skladba »Reservi-stove sanje«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Solkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katera se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecchia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
—••• TRST •••—
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, Piazza Rosario št. 2
vogal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbo, tapetarij, zrcal in slik. Is-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČRNIKI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na par obrod
ali železnico franko.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravná
alkoholná kiselina

in drugih obratih, ceni se visoko nad en milijon dolarjev na dan. Položaj je resen.

Velik požar.

NIZZA 15. (B) V veliki zalogi blaga na Clichy-jevem trgu je navstal požar, ki je upepelil vse poslopje. Palača družbe Credit Lyonnais je začela goreti in so sosednje hiše tudi v nevarnosti.

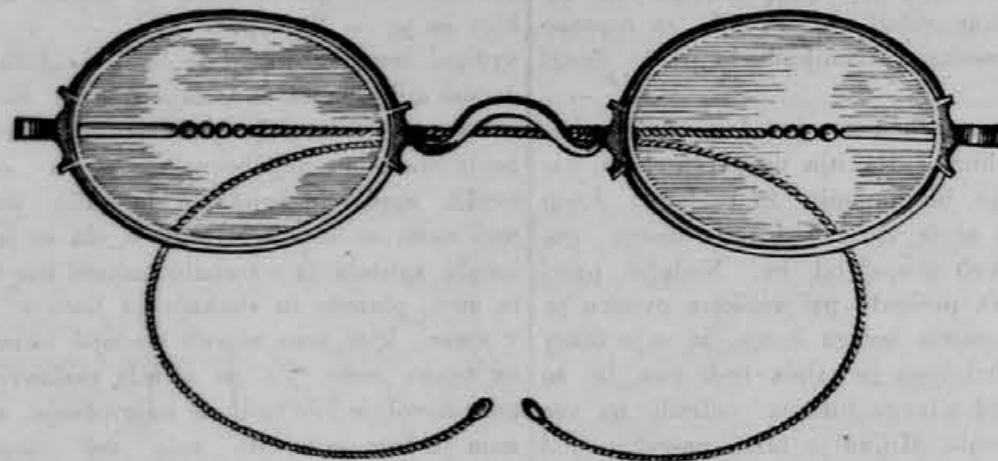
Sprememba v angleškem ministerstvu.

LONDON 15. (B) Uradno se objavlja, da je kralj podelil lordu Salisburyu, kate- rega je dne 11. t. m. vsprejel v avdijenci, veliki križ kraljevega Viktorijinega reda v briljantih.

LONDON 15. (B.) Ministerski pred- sednik Balfour je bil večeraj vsprejet od kralja ter imenovan čuvarjem tajnih pe- čatov.

LONDON 15. (B.) Ker odstop lorda Salisburyja vključuje prenehanje dosedanje vlade, je ministerski predsednik Balfour smatral za potrebno, da je vse člene kabi- neta vnovič potrdil v njihovi službi. Zdi se verjetno, da se pred sestankom parlamenta na jesen izvrše neke spremembe v minist- stvu, vendar se ne pričakuje važnih spre- memb.

Ulica Nuova

Nasproti lekarni Zanetti

Velikanski izbor naočnikov malih in velikih

najmodernejshe in najnovejshe vrste s čistimi lečami od pravega kristala, udelanimi v niklju, jeklu, aluminiju, zlatu in srebru, po zdravniških predpisih. **Cene od 25 nvč. naprej.**

Bogat izbor daljnogledov za gledališča, kopno in morje

z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov in termometrov za na okna in za merjenje mrzlice. **Cena od 25 nvč. naprej.**

IZBOR POVEKŠEVALNIH STEKEL

in velikaaska zaloga modernih LORNJET od 1 gl. naprej. **Jako nizke cene. — Prodaja na debelo za razprodajalce. — Sprejemajo se poprave.**

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrdo

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij. **VELIK IZBOR izgotovljenih hlač za delavce** kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Na prodaj

je več „tamburic“ ter dve „berdi“. Več se izve u našej tiskarni.

Velikanski izbor raznega pohištva
spalne in jedilne sobe, svetlo ali megljeno politirane.
Bogat izbor divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur se nahaja v dobroznani zalogi pohištva
Rafael Italia
Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:
Sport & Salon najelegančnejši, najboga- tejši na vsebini, v visokih in odličnih krogih, v društvi in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški druž- binski list, ki vsprejema rodbinska, društvena, umetniška in sportna poročila brezplačno.
Izhaja vsako soboto.
Naročiti se more z vsako številko in stane na leto:
navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
luksna " 40-40 Mk. " 1 K 1 Mk.
krasna " 100-100 Mk. " 2 K 2 Mk.
Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plöessgasse 1.

Išče se
14-15 letnega pomočnika za v prodajalnico svinjine. Isti mora biti poštenih starišev in zmogen slovenskega ter laškega jezika. Dečki iz Gorice ozir. iz Goriške okolice imajo prednost.
Naslov pove iz uljudnosti uredništvo „Edinosti“.

M. Aite
trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5
si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.
V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejshe iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnecnega in bombažnega blaga, prtov in prtličkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile- nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.
Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najuatan- nejše po cenah, da se ni bati konkurence.
Poskušaj, da se prepričaš!

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih **NOVO**
Ciril-Methodijevo cikorijo.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILIANA. Brez oja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pom- ljano, nego tudi belo in brez peg. Solnčne pegs odpravi vsak z upo- rabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO proti trganju in zbadanju v ro- kah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 nvč. 2 lončiča 2 gl., 4 lončiči gl. 3-20 s poštino vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljšo domače zdravilo za notranje in vsanje bolezni, odstranjuje nečiste soko ter s tem daljša življenje. On zdravi vse izgoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanjem vsakemu lončiču.

Prof. Dr. Concilije **INJECTIO „SALVATOR“** v Varaždinu (Hrvatsko)
VEGETABILE M. I., II., III. vr.
CAPSULE VEGETABILE za tajne bolezni

Naročbe naj se pošiljajo na glavno skladišče **FR. RIEDLA** lekarna k „SALVATORJU“ VARAŽDIN (Hrvatsko)

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Gostina „Al Transwaal“
prej. Anteo Gobbo Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)
Podpisani pripravoca I. vrste istrske, vi- pavka in dalminitka vina, refekci, kriški keran, Opolo, prosekar, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v butljikah.
Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglijšče. Svojim rojakom se toplo pripo- roča
Fran Benčić, krčmar.

JAKOB BAMBIC
trgovce z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
Priproda svojo zalogo jesterin kolonijalij vsakovrstnega olj n, navadnega in najfinejšega — **Najfineje testine**, po jako nizkih cenah, ter moka, žita, ovsna, otrobi. — Razposilja na- robeno blago tudi na debelo in drobno. — Ceni ke razposilja franko. Priproda se pri najpošrednejšem delu in ozmerni cenari.

Jakob Kosmerlj
TRST
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2** nasproti ženskemu liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razposiljanje.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta št. 12
priporoča svojo veliko zalogo
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel- skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, merit in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že- lezne trgovine spadajoče predmete.
Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.
Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.
Vostrežba točna
Cene nizke.

G. TÖNNIES
Ljubljana.
Stavbinsko podjetje
Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.
Delalnica za konstrukcijo železa itd.
Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaska dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.
Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.